Røde Kors
Blegdamsvej 27
2100 København Ø

Tlf. 3525 9200
info@rodekors.dk

CVR-nr.: 20 70 02 11

4. marts 2018
3.L.6

Bilag 38

Punkt 3. Anti-korruptionsberetning 2017

Anbefaling
Økonomi- og revisionsudvalget godkender anti-korruptionsberetningen for 2017.

Sagsfremstilling
Hovedbestyrelsen vedtog i januar 2013 "Røde Kors i Danmarks holdning til korruption". Både nationalt og internationalt har vi stor fokus på anti-korruption med at forebygge, bekæmpe og afdække alle former for korruption.

I anti-korruptionsberetningen opsummeres aktuelle korruptionssager, hvad der er sket, hvordan Røde Kors i Danmark har fulgt op, hvilke forhåndsregler vi har taget og erfaringer til det videre arbejde.

RAPPORT

GODKENDT AF ØKONOMI- OG REVISIONS-
UDVALGET XXX

Anti-korruptionsbe-
retning 2017

rødekors.dk

INDHOLD

1 Indledning 3

2 Aktuelle Korruptionssager 4

2.1 Jordan C 1553 4

2.2 Sydsudan (foreløbig uden C nummer) 5

2.3 Ebola Respons Vestafrika 2014-2015 5

2.4 Erfaringsopsamling fra de aktuelle sager 6

3 Andre Røde Kors anti-korruptionsindsatser 6

1 INDLEDNING

Anti-korruptionsberetningen opsummerer, hvad Røde Kors i Danmark har gjort for at forhindre korruption i 2017 på det internationale område. I tråd med vores åbenhedspolitik opridser rapporten aktuelle korruptionssager, hvad der er sket, hvordan man har fulgt op, og de forhåndsregler som er taget.

Røde Kors i Danmark definerer korruption som *misbrug af betroet magt for egen vindings skyld*. Det er en bred definition, som rummer flere former for korruption såsom svindel, misbrug af magt og midler, bestikkelse og at give eller modtage gaver eller tjenester.

Bekæmpelse af korruption står stærkt i organisationen. I 2013 vedtog hovedbestyrelsen to dokumenter, der begge stadfæster et øget fokus på at arbejde aktivt for at forebygge, bekæmpe og afdække alle former for korruption:

1. "Røde Kors i Danmarks holdning til korruption"
2. "Guideline for Preventing Corruption in the International Operations of the Danish Red Cross".

Holdningspapiret og retningslinjerne er delt bredt i den internationale operation og med vores internationale partnere. Kendskab til holdninger samt til retningslinjer og procedurer er vigtig for arbejdet med anti-korruption.

Udmøntning af anti-korruptionsholdningen i det internationale arbejde:
Anti-Corruption Committee med deltagelse fra to afdelinger på landskontoret; økonomi og international afdeling har fortsat sit arbejde også i 2017. Opgavebeskrivelsen for gruppen kan læses i boksen nedenunder.

Focus for DRC's Anti-Corruption Committee:

Scope

- Support the implementation of the DRC anti-corruption position and risk management framework, including provide operational recommendations to management (International Dept. and Finance Dept.) about the roll-out of anti-corruption policies, guidelines etc.
- Ensure that existing anti-corruption documents, guidelines etc. are updated.
- Review the annual DRC anti-corruption report.
- Training and refresher training.
- Review current and possible new cases of corruption in the operation.
- Assure that learnings from corruption cases are systematically followed up and procedures are changed and knowledge shared.

Output

- Annual anti-corruption plan that includes activities and delegation of responsibility.
- Recommendations regarding roll-out of various guidelines (briefings, trainings, regional meetings etc.).
- DRC annual anti-corruption report.
- Feedback and complaints mechanism (corruption hotline) available on website.
- The list of C-cases is updated regularly and available on t-drive.

Følgende arbejdsopgaver har været prioriteret i 2017:

1. Kommunikation med UM, hvor en person i IA har haft ansvar for at redigere i denne liste. Leder af økonomiafdelingen har haft ansvar for kommunikationen med Udenrigsministeriet (UM) angående C-sager (korruptionssager hvor Danida-midler er involveret). Selv om dette system har fungeret godt, overvejes det for 2018, hvordan det fremover skal arrangeres, da både økonomi og international afdeling har fået ny struktur.
2. Stabilitet i møderne og sikre ensartethed i behandling af sager.

Udmøntning af anti-korruptionsholdningen i det nationale arbejde
Økonomivejledningen, som hovedbestyrelsen godkendte i slutningen af 2013, er grundlaget for arbejdet med anti-korruption i foreningen. Vejledningen henvender sig til bestyrelserne for Røde Kors-afdelinger rundt om i landet. Vejledningen angiver rammerne for god økonomistyring lokalt, og brugen af den er med til at understrege, at vi passer på pengene i Røde Kors. Der arbejdes i øjeblikket på at lægge sidste hånd på en opdateret udgave af økonomivejledningen, hvor rammerne for god økonomistyring søges understreget en smule tydeligere end i den nuværende udgave.

I 2017 har vi fortsat arbejdet med den løbende kontrol med økonomistyringen. Via dialog og besøg i afdelingerne er der blevet fulgt tæt op på sager fra 2016 vedrørende uregelmæssigheder, og der er givet støtte og vejledning efter behov. Der er lagt særlig vægt på, at flere Røde Kors-afdelinger arbejder med stadig mere komplekse og større økonomier, der alt andet lige skaber større risici for uregelmæssigheder. Af tiltag igangsat for at styrke kontrollen med økonomistyringen kan nævnes arbejdet med at få alle Røde Kors-afdelinger over på samme økonomisystem, der også vil give bedre muligheder for indsigt i afdelingernes økonomier. Endvidere er der kommet flere ressourcer i controllerfunktionen på landskontoret til arbejdet med at følge op på afdelingernes økonomi. Tilsynene er både en vigtig mulighed for landsforeningen til at kunne kigge på økonomien i afdelinger i særlige risikosituationer som for eksempel hastigt voksende økonomi eller udskiftninger på nøgleposter og også en understregning af, at landsforeningen har en vagthund.

2 AKTUELLE KORRUPTIONSSAGER

Følgende sager er per 25. februar 2018 registrerede som aktive eller afsluttede korruptionsager i Udenrigsministeriet og meldt videre til Rigsrevisionen. Et centralt element i indrapporteringen til Udenrigsministeriet er at dokumentere, hvordan der følges op på sagerne fra Røde Kors' side. Nogle af sagerne er således fra før 2017, men forekommer stadig på listen, fordi opfølgningen ofte strækker sig over lang tid.

2.1 Jordan C 1553

I efteråret 2016 fik Røde Kors i Danmark mistanke om finansielle uregelmæssigheder i Jordansk Røde Halvmånes (JRC) brug af midler fra Røde Kors, da der var uklarhed om betaling af en revisionsregning. Undersøgelser udført af Røde Kors i Danmarks regionale finansteam har konstateret inkonsistens i dokumentationen hos JRC og hos revisionsfirmaet. I JRC's bøger fremgår betalingen af en revisionsregning som gennemført korrekt via check og inklusiv moms, mens det af revisionsfirmaets bøger fremgår, at de har genudstedt regningen uden moms, og at betalingen er gennemført kontant. Det konkluderes, at JRC har opnået momsfritagelse for beløbet, har indløst checken udstedt i revisionsfirmaets navn, betalt den genudstedte regning kontant og har beholdt momsbeløbet på JOD 448 (ca. 4.420 kroner). Der er desuden konstateret uklarheder i dokumentation for diæter og transportgodtgørelse for JRC frivillige i forbindelse med projektaktiviteter. Den interne undersøgelse bestyrkede mistanken om, at der er begået dokumentfalsk, og at uregelmæssighederne ikke er begrænset til det ene projekt, men også omfatter URK's ungdomsprogram og regionalt PSS projekt (ikke finansieret af UM). Et eksternt revisionsfirma med base i Beirut blev hyret til en mere tilbundsgående revisionsundersøgelse. En indledende mission til Jordan i begyndelsen af februar 2017 har bekræftet resultaterne af RK's interne undersøgelse og har desuden fundet indicier på et ulovligt samarbejde mellem JRC og banken, som har gjort det muligt for JRC at indløse checks udstedt til tredjepart (i dette tilfælde revisoren). En såkaldt 'forensic audit' er igangsat under stor modstand fra JRC, som ikke har villet tilvejebringe visse dokumenter og originalbilag. Resultatet af forensic audit kom i juni 2017, og det viste, at det drejer sig om et beløb på 429.749 kr. Den manglende samarbejdsvilje i JRC samt

omfanget af uregelmæssigheder har betydet, at Røde Kors har afsluttet samarbejdet med JRC i 2017. Dette er kommunikeret til JRC i et brev i april 2017. Det betyder dog også, at samarbejdsviljen er reduceret yderligere, og det har endnu ikke været muligt at få revisionsrapporter på de projekter, der er omfattet. Røde kors i Danmark arbejder tæt sammen med Det Internationale Røde Kors Forbund (IFRC) for at fremskynde sagen.

2.2 Sydsudan (foreløbig uden C nummer)

Sydsudan Røde Kors (SSRK) fik mistanke om korruption i form af tyveri af forudplacerede nødhjælpsartikler i forbindelse med SSRK's Disaster Managers besøg til lokalafdelingen i Bor i Jonglei state, og bad derfor lokalafdelingen om at foretage en lageroptælling, som blev gennemført i oktober 2016. Dette viste, at en stor del af de forudplacerede materialer – primært 'shelter' materialer – manglede, og da der ikke var tegn på indbrud, opstod mistanken om, at ansatte fra lokalafdelingen måtte være involveret.
Direktøren i Bor lokalafdeling var hovedmistænkt, og han valgte at sige op, mens undersøgelserne pågik. I forbindelse med gennemgangen af den årlige finansrapport fra lokalafdelingen kom det også frem, at der kan være tvivl om nogle beløb, der er rapporteret som 'udlæg' til forskellige medarbejdere. Der er indikationer på, at den samme lokalafdelingsdirektør har manipuleret med rapporteringen, og at han har udbetalt en del af disse udlæg til sig selv uden kvittering.
Værdien af de stjålne materialer er opgjort til 190.000 kr. Undersøgelsen viste, at lokalafdelingens direktør pålagde sine ansatte at overdrage en del af deres løn til ham, inklusiv frivilliges diæter, hvis ikke de ville miste deres arbejde. De ansatte og frivillige har efterfølgende fået deres penge tilbage. Lokalafdelingens direktør er anklaget for korruption, og en retssag er indledt mod ham. Det er uvist, hvor materialerne er forsvundet hen, men det formodes, at de er delt ud til venner og bekendte eller solgt videre. Sagen tager lang tid, og der er ingen forventning om, at ex-direktøren vil have mulighed for at tilbagebetale værdien af det forsvundne eller skaffe materialerne tilbage. Han vil, hvis kendt skyldig, formodentlig ende med en fængselsstraf, hvis sagen får lov til at køre et retfærdigt forløb.
For at modvirke lignende sager er der indført nye tiltag hos Sydsudan Røde Kors, de omhandler: Roterende vagtskema til lagrene, optælling af inventar kvartalsvist og alle ansatte chauffører med forbindelse til lokalafdelingens direktør er blevet opsagt.

2.3 Ebola Respons Vestafrika 2014-2015

Røde Kors i Danmark støttede under ebolaudbruddet i 2014-2015 Det Internationale Røde Kors Forbund (IFRC) med 785.075 kr. I december 2015 fattede en intern revision mistanke om korruption i Liberia, Guinea og Sierra Leone. Det blev fulgt op af dybdegående revisioner i landene, og i oktober 2017 valgte generalsekretæren i IFRC at skabe transparens om sagerne ved at skrive til alle medarbejdere i IFRC om dem.
IFRC har foreløbig fundet følgende:
Guinea: Overfakturering og falsk fakturering af et toldklareringsfirma, hvilket medførte et anslået tab på 1,17 millioner schweiziske franc. To supplerende undersøgelser af yderligere bedragerianklager er i øjeblikket i gang.
Liberia: Tegn på bedrageri relateret til for høje priser på nødhjælpsprodukter, lønninger og betaling af frivilliges omkostninger, hvilket har medført et estimeret tab på 2,7 millioner schweiziske franc.
Sierra Leone: Sandsynligt samarbejde mellem tidligere IFRC-personale og ansatte hos en bank i Sierra Leone, et økonomisk tab på 2,13 millioner schweiziske franc er det estimerede tab.
Undersøgelserne pågår stadig, men sagen har fået IFRC til at indskærpe nultolerancen overfor alle Røde Kors-selskaber. Røde Kors i Danmark ved på nuværende tidspunkt ikke, hvor mange af de midler, vi har sendt til IFRC-appeller, der er omfattet af sagerne.

Sagen, på grund af den transparente tilgang fra IFRC og den efterfølgende skærpede tilgang til nultolerance, gør, at Røde Kors i Danmark fortsat har tillid til IFRC set-up og operationer.

2.4 Erfaringsopsamling fra de aktuelle sager

- Tidsperspektivet i flere sager er meget lange, og der skal sikres en konstant opfølgning og interaktion for at få sluttet sagerne.
- Der er mange forhold, der ikke opdages i en revision. De regionale finansteam har en vigtig rolle med at genkende mistænkeligheder i rapportering og understøttende bilag. Det har vist sig gavnligt for proces og partnerskab at undersøge mistænkeligheder uden at gå til partnere med anklager, før man har flere beviser og detaljer.
- Interne gennemgående revisioner (forensic audit) bliver nemt udfordret af de nationale selskaber, hvilket peger på behov for at benytte ekstern og uvildig revision.
- Lav institutionel kapacitet hos partnerne betyder, at der er behov for megen støtte til ledelsen, for at de forstår og påtager sig sit ansvar i korruptionssager.
- Monitoreringssystemer skal være effektive og følges nøje, så man får den nødvendige information.

3 ANDRE RØDE KORS ANTI-KORRUPTIONSINDSATSER

Røde Kors i Danmark spiller en central rolle i arbejdet med at opdatere vedtægtsvejledningen for verdens 191 Røde Kors- og Røde Halvmåne-selskaber. Centrale aspekter i vejledningen er fordeling af ledelsesansvar, formel magtfordeling og etablering af strukturer og mekanismer, der understøtter 'compliance' og integritet, som udgør første forsvarslinje i forebyggelse og bekæmpelse af korruption. Vejledningen forventes vedtaget i 2018.

Allerede i 2017 på Forbundets generalforsamling blev der (blandt andet på Røde Kors i Danmarks initiativ) sendt en kraftig opfordring til alle nationale selskaber om at få anti-korruptionspolitikken implementeret inden for det næste år. (*"Take note that National Societies are recommended to review their Statutes in accordance with the new Guidance for National Societies Statutes within the next five years, once the document is approved, and further continue with regular reviews of their Statutes (at least every ten years), in this respect strongly encourages all National Societies to adopt anti-fraud and corruption policies within the next year."*)

Gennem Røde Kors i Danmarks medlemskab af Governing Board har vi medvirket til at give Forbundets Compliance & Mediation Committee initiativret til at undersøge nationale selskaber, såfremt visse forhold gør sig gældende. Vi har også skærpet valgbarhedskriterier, så selskaber, der ikke har leveret regnskaber og revisionsrapporter de seneste tre år, udelukkes fra at stille op til tillidsposter i Forbundet. Bekæmpelse af korruption er Governing Boards prioritet nr. 1 (*"To set the tone for transparency by promoting the full application of the IFRC integrity policy and reinforcing the policy of zero tolerance towards fraud and corruption."),* og vi samarbejder blandt andet med Forbundets Audit and Risk Commission om at styrke området yderligere. Dette involverer også mere praktiske tiltag som bedre koordinering og informationsdeling i tilfælde af korruption, så der sikres ensartet reaktion og samstemmende krav og/eller sanktioner overfor relevante selskaber. Vi deltager desuden i diskussionen, netop lanceret af ICRC, om muligheden for at udvikle en anordning for hele Røde Kors-bevægelsen, og i den forbindelse muligvis en ekstern anordning i tilfælde af alvorligt brud mod gældende integritetsstandarder. P.t. er der det paradoks, at et selskab, der suspenderes/ekskluderes fra Forbundet, forbliver medlem af bevægelsen og dermed stadigvæk kan deltage i Council of Delegates.